

Onderzoeksprogramma 2012

29 november 2011

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Context onderzoeksprogramma 2012	5
2.1	Wat willen we bereiken?	5
2.2	Wat gaan we daarvoor doen?	5
2.3	Wat gaan we daarvoor doen in 2012?	7
2.4	Wat mag dat kosten in 2012?	7
2.5	Selectie van onderzoeken	8
3	Onderzoeken onderzoeksprogramma 2012	10
3.1	Strategisch informatiebeleid provincie Noord-Brabant	10
3.2	Vervolgonderzoek Beleidsevaluaties provincie Noord-Brabant	10
3.3	Beheer en onderhoud kunstwerken provincie Noord-Brabant	11
3.4	Stimuleringsmaatregelen woningbouw provincie Noord-Brabant	12
3.5	Beheer en onderhoud kunstwerken provincie Limburg	13
3.6	Jaarstukken 2011 provincie Limburg	14
3.7	Verbonden partijen provincie Limburg	15
4	Overige werkzaamheden	17
4.1	Werkzaamheden met een continu karakter	17
Bijlage 1	Eerdere onderzoeken Zuidelijke Rekenkamer	18

1 Inleiding

De Zuidelijke Rekenkamer is de gemeenschappelijke rekenkamer van de provincies Noord-Brabant en Limburg. De rekenkamer vindt haar wettelijke basis in de Provinciewet. De taak van de rekenkamer is het onderzoek van de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het door het provinciebestuur gevoerde bestuur. Over de uitkomsten van haar onderzoek rapporteert de rekenkamer aan Provinciale Staten (PS).

De rekenkamer bestaat uit drie leden. Zij zijn eind 2010 herbenoemd voor de periode 2011 tot en met 2016.

Voor de uitvoering van haar werkzaamheden wordt de rekenkamer ondersteund door een bureau. De medewerkers van het bureau verrichten onderzoekswerkzaamheden en fungeren als projectleider voor onderzoeken waarbij derden worden ingehuurd.

De rekenkamer stelt elk jaar vóór 1 januari een onderzoeksprogramma voor het volgende kalenderjaar vast. Voor u ligt het onderzoeksprogramma 2012, waarvan op 16 november 2011 een concept is voorgelegd aan de Programmaraad van de rekenkamer. De Programmaraad, die bestaat uit drie leden van PS per provincie, adviseert de rekenkamer over haar onderzoeksprogramma en fungeert tevens als klankbord voor de rekenkamer. Naar aanleiding van de bespreking in de Programmaraad heeft de rekenkamer het concept onderzoeksprogramma 2012 op onderdelen bijgesteld en aangevuld en vervolgens op 29 november 2011 vastgesteld.

In de hoofdstukken 2 tot en met 4 wordt het onderzoeksprogramma 2012 toegelicht. Eerst wordt in hoofdstuk 2 een omschrijving gegeven van de context waarbinnen het onderzoeksprogramma tot stand is gekomen: Wat wil de rekenkamer bereiken, wat gaat ze daarvoor in 2012 doen en wat mag dat kosten? Ook bevat het hoofdstuk een toelichting van de criteria die de rekenkamer hanteert bij de selectie van onderzoeksonderwerpen. In hoofdstuk 3 volgt, per voor 2012 gepland onderzoek, een korte schets van de invalshoek die de rekenkamer voor deze onderzoeken kiest. In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op overige werkzaamheden.

De bijlage geeft een overzicht van eerdere onderzoeken van de rekenkamer.

2 Context onderzoeksprogramma 2012

2.1 Wat willen we bereiken?

De rekenkamer wil een bijdrage leveren aan de kwaliteit en het lerend vermogen van het provinciaal bestuur. Daarbij sluiten we aan bij de omschrijving van goed openbaar bestuur zoals door de Verenigde Naties gehanteerd. De Verenigde Naties onderscheiden acht kenmerken van goed openbaar bestuur. Deze hebben, in clusters van twee, betrekking op:

- *de democratie*: participatief, consensus gericht;
- *de rechtsstaat*: rechtszeker, onpartijdig en open;
- *het presteren van de overheid*: vraaggericht, doeltreffend en doelmatig;
- *het functioneren van de overheid*: transparant, publieke verantwoording.

De rekenkamer richt zich in het bijzonder op het presteren en functioneren van het provinciaal bestuur. De hiermee samenhangende kenmerken vormen de aanknopingspunten voor onze onderzoeken.

De onderzoeken van de rekenkamer dragen bij aan de verantwoording van de besteding van gemeenschapsgeld; in eerste instantie tegenover PS, maar ook tegenover de samenleving zelf die het provinciaal bestuur de middelen verschafft voor het beleid.

2.2 Wat gaan we daarvoor doen?

De rekenkamer voert onderzoeken uit naar de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het door de provincies Noord-Brabant en Limburg gevoerde bestuur. Over de uitkomsten van haar onderzoek rapporteert de rekenkamer primair aan PS. Deze informatie is openbaar. Rapporten van de rekenkamer worden gepubliceerd op de website www.zuidelijkerekenkamer.nl. Ze worden daarnaast gestuurd naar de pers.

Bij publicatie van haar onderzoeken stelt de rekenkamer een persbericht op voor vertegenwoordigers van de media, geeft indien gewenst een toelichting op het onderzoek aan relevante statencommissies, beantwoordt vragen naar aanleiding van het onderzoek en volgt de behandeling van haar rapporten op de voet. Door middel van vervolgonderzoek gaat de rekenkamer voor een door haar in het verleden uitgevoerd onderzoek, na wat de stand van zaken van het onderzoeksonderwerp is en in hoeverre het provinciaal bestuur gedane toezeggingen is nagekomen.

De rekenkamer onderhoudt contacten met provinciale bestuurders, vertegenwoordigers van de ambtelijke organisatie, de maatschappelijke omgeving en andere rekenkamers en relevante partijen. Ze bestudeert en volgt bestuurlijke en beleidsmatige ontwikkelingen ten behoeve van toekomstig onderzoek (monitoring). In aanvulling hierop voert zij vooronderzoeken uit naar algemene beleidsthema's en specifieke onderwerpen. Doel van deze vooronderzoeken is om te bepalen of en zo ja op welke termijn een onderzoek van de rekenkamer gewenst is. Onderzocht wordt of een onderzoek toegevoegde waarde heeft en, indien dat naar de mening van de rekenkamer het geval is, wat de scope van het onderzoek zou moeten zijn: de doelstelling, onderzoeksvragen en aanpak van het onderzoek. Deze vooronderzoeken kunnen dus, afhankelijk van de uitkomst ervan, leiden tot onderzoek(en).

Voorafgaand aan een onderzoek stelt de rekenkamer een startnotitie op met daarin de doelstelling en onderzoeksvragen, de te hanteren onderzoeksmethode, het normenkader dat de rekenkamer hanteert en een raming van het benodigd aantal onderzoeksuren.

De startnotitie wordt voor commentaar aan de ambtelijke organisatie voorgelegd. Bij onderzoeken die op verzoek van PS worden uitgevoerd, worden ook PS om commentaar gevraagd. In voorkomende gevallen kan de rekenkamer een startnotitie ook voorleggen aan de Programmaraad.

De werkzaamheden van het bureau van de rekenkamer kunnen op hoofdlijnen worden ingedeeld in:

A   *Directe werkzaamheden*

1   Monitoring

- Algemene oriëntatie op mogelijke onderzoeksonderwerpen.

2   Vooronderzoek

- Systematisch onderzoek naar de vraag of rekenkameronderzoek op een bepaald terrein wenselijk is.

3   Onderzoek

- Alle werkzaamheden die leiden tot het vaststellen van een formeel startdocument (startnotitie).
- Alle werkzaamheden na vaststellen van een startnotitie die leiden tot het vaststellen van een rapport door de rekenkamer (uitvoering).
- Alle werkzaamheden na vaststelling rapport (nazorg).

B Indirecte werkzaamheden

- 1 *Overleg*
  - o Intern, bestuur, Programmaraad, Kring van provinciale rekenkamers, bestuurlijk overleg met provincies, extern overleg niet betrekking hebbend op onderzoek.
- 2 *Kennisverwerving*
  - o Opleiding, training, intervisie, vakliteratuur, documentatie.
- 3 *Organisatie*
  - o Organisatie en secretariaat bureau; begroting en jaarrekening; verslag van werkzaamheden; onderzoeksprogramma.

2.3 Wat gaan we daarvoor doen in 2012?

Voor 2012 heeft de rekenkamer de volgende onderzoeken en activiteiten gepland:

1. Strategisch informatiebeleid provincie Noord-Brabant (doorloop uit 2011, conceptrapport eind 2011 vast te stellen).
2. Vervolgonderzoek Beleidsevaluaties provincie Noord-Brabant (gestart eind 2011, loopt door in 2012).
3. Beheer en onderhoud kunstwerken provincie Noord-Brabant.
4. Stimuleringsmaatregelen woningbouw provincie Noord-Brabant.
5. Beheer en onderhoud kunstwerken provincie Limburg.
6. Jaarstukken 2011 provincie Limburg.
7. Verbonden partijen provincie Limburg.
8. Overige werkzaamheden.

Gezien het volle onderzoeksprogramma, kunnen enkele van deze onderzoeken worden afgerond in 2013.

2.4 Wat mag dat kosten in 2012?

In 2012 beschikt het bureau over een budget van € 600.000 en een capaciteit van 4,1 fte. Deze capaciteit correspondeert (na aftrek van feestdagen, verlofuren en gemiddeld ziekteverzuim) met een totaal van 6.333 productieve uren.

De verdeling van deze uren over directe en indirecte werkzaamheden is als volgt:

	<i>direct</i>	<i>indirect</i>	<i>totaal</i>
1 directeur-secretaris	771 (50 %)	770 (50 %)	1.541
3 onderzoekers	2.831 (75 %)	944 (25 %)	3.775
1 management assistente	153 (15 %)	864 (85 %)	1.017
<i>totaal</i>	3.755	2.578	6.333

De rekenkamer beschikt over een relatief klein bureau. Daarmee is de mogelijkheid opgehouden voor inhuur van externe onderzoekscapaciteit op specifieke terreinen en disciplines.

Voor externe inhuur is in 2012 € 58.000 beschikbaar (zie begroting 2012 van de rekenkamer). Bij een gemiddelde inhuurprijs van € 125 per uur (exclusief BTW), betekent dat een aanvullende onderzoekscapaciteit van 464 uren.

Het totale aantal beschikbare directe onderzoeksuren in 2012 bedraagt daarmee 4.219.

In hoofdstuk 3 wordt per onderzoek een inschatting gemaakt van het benodigd aantal onderzoeksuren. Daarbij de kanttekening dat zich tijdens de uitvoering van een onderzoek omstandigheden kunnen voordoen die aanvullend onderzoek vereisen, of waardoor een onderzoek niet (verder) wordt uitgevoerd. Ook kan het voorkomen dat aannames niet bewaarheid worden, bijvoorbeeld omdat tijdens het onderzoek blijkt dat schriftelijk achtergrondmateriaal binnen de provinciale organisatie niet aanwezig is en als gevolg daarvan een andere (mogelijk tijdrovender) onderzoeks aanpak nodig is. Hierdoor kunnen de gerealiseerde onderzoeksuren substantieel afwijken van de geraamde uren.

2.5 Selectie van onderzoeken

Selectiecriteria

Bij de selectie van haar onderzoeken en het beoordelen van verzoeken door PS hanteert de rekenkamer met name de volgende criteria die aansluiten op het doel van de rekenkamer:

- het belang van het onderwerp;
- verwachte verbetermogelijkheden/risico's op het punt van doeltreffendheid, doelmatigheid en/of verantwoording;
- de verwachte toegevoegde waarde van het rekenkameronderzoek.

Daarnaast hanteert de rekenkamer een aantal algemene criteria:

- het onderzoek moet methodisch haalbaar zijn en haalbaar in tijd en budget
- de rekenkamer streeft ernaar om over een langere reeks van jaren alle beleidsvelden aan bod te laten komen. Bijlage 1 geeft een opsomming van eerdere onderzoeken door de rekenkamer;
- er wordt, met inachtneming van de wettelijk verankerde onafhankelijkheid van de rekenkamer, rekening gehouden met onderzoek door andere partijen. Het stapelen van 'onderzoek op onderzoek' wordt zoveel mogelijk tegengegaan. In dat verband kijkt de rekenkamer met name naar:
  - het onderzoek ex artikel 217a Provinciewet. Dit artikel schrijft voor dat Gedeputeerde Staten (GS) ook zelf onderzoek moeten doen naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door hen gevoerde bestuur;

- onderzoeken door of namens PS ingesteld;
- onderzoeken door of namens de (concern)controller van de provincies Noord-Brabant en Limburg;
- bijzondere aandachtspunten van de controle door de accountant van de provincies Noord-Brabant en Limburg.

Hoewel de rekenkamer wil voorkomen dat onnodig dubbel onderzoek plaatsvindt, behoudt de rekenkamer zich het recht voor om, indien zij dat wenselijk acht, alsnog een onderzoek in te stellen naar onderwerpen waarop door andere partijen onderzoek is/wordt verricht. De rekenkamer zal steeds een afweging maken op basis van de eigen wettelijke verantwoordelijkheid en een inschatting maken van de toegevoegde waarde van rekenkameronderzoek.

3 Onderzoeken onderzoeksprogramma 2012

3.1 Strategisch informatiebeleid provincie Noord-Brabant

Aanleiding

In de huidige maatschappij is informatie- en communicatie technologie (ICT) niet meer weg te denken, zeker ook als het om informatievoorziening gaat. Ook op alle niveaus binnen de overheid is informatisering/digitalisering de afgelopen jaren tot in de haarvaten doorgedrongen. De Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) constateert in het rapport iOverheid (maart 2011) dat de inzet van ICT binnen overheidsland op zowel nationaal, lokaal als Europees niveau 'als welhaast vanzelfsprekend wordt gezien'. Daarbij wordt ICT niet langer beschouwd als een louter ondersteunende technologie om processen effectiever en efficiënter te maken, maar als een strategisch middel dat overheden in staat stelt beter tegemoet te komen aan maatschappelijke behoeften. Dankzij ICT kan flexibeler en klantgerichter worden gewerkt en beter worden samengewerkt met ketenpartners. Dit geldt zeker ook voor provincies gezien hun toenemende rol als regisseur in een regionaal speelveld, waarbij ondersteuning van ketens, samenwerking met andere overheidsorganen en private organisaties centraal staat.

Gezien het strategische belang van de combinatie informatievoorziening en ICT voor de beleidsuitvoering en mede gelet op het grote financiële belang dat hiermee is gemoeid, heeft de rekenkamer in 2011 besloten om een onderzoek in te stellen naar het strategisch informatiebeleid van de provincie Noord-Brabant.

Wat willen we bereiken/wat gaan we daarvoor doen?

Met het onderzoek wil de rekenkamer inzicht verschaffen in de stand van zaken ten aanzien van het strategisch informatiebeleid van de provincie. Daarnaast wil de rekenkamer inzicht bieden in de wijze waarop PS invulling geven aan hun kaderstellende, autoriserende en controlerende rol. Met het oog op de toekomst wil de rekenkamer ook aandachtspunten formuleren voor GS en PS.

Wat mag dat kosten?

Het conceptrapport wordt naar verwachting eind 2011 vastgesteld en publicatie zal begin 2012 plaatsvinden. Het aantal onderzoeksuren voor 2012 wordt geraamd op 30 uren.

3.2 Vervolgonderzoek Beleidsevaluaties provincie Noord-Brabant

Aanleiding

In 2006 heeft de rekenkamer een onderzoek verricht naar het gebruik van het instrument beleidsevaluatie door de provincie Noord-Brabant. De hoofdconclusie van

het onderzoek luidt dat de wijze waarop binnen de provincie Noord-Brabant gebruik wordt gemaakt van het instrument beleidsevaluatie nadrukkelijk verbetering behoeft. In het rapport formuleert de rekenkamer een aantal aanbevelingen en naar aanleiding daarvan deden GS een aantal toezeggingen. Daarnaast hebben GS van Noord-Brabant in het verlengde van het rapport uit 2006 in 2008 de rekenkamer verzocht om de kwaliteit van de 'Evaluatie Informatieve Weg' te beoordelen met het oog op het opdoen van een leerervaring op het gebied van evaluatieonderzoek. Naar aanleiding daarvan formuleerde de rekenkamer twee aanbevelingen en deden GS twee toezeggingen.

Wat willen we bereiken/wat gaan we daarvoor doen?

Met dit vervolgonderzoek stelt de rekenkamer zich ten doel inzichtelijk te maken in hoeverre de provincie Noord-Brabant beschikt over een in opzet en werking bruikbaar systeem van beleidsevaluaties dat ingezet kan worden om kwalitatief goede informatie te genereren over (de doelmatigheid en doeltreffendheid van) de realisatie van beleidsdoelstellingen. Daarnaast wil ze inzicht geven in hoeverre GS hun toezeggingen naar aanleiding van de rekenkameronderzoeken naar beleidsevaluaties uit 2006 en 2008 zijn nagekomen.

Wat mag dat kosten?

Het onderzoek is eind 2011 gestart en loopt door in 2012. Het aantal onderzoeksuren voor 2012 wordt geraamd op 600.

3.3 Beheer en onderhoud kunstwerken provincie Noord-Brabant

Aanleiding

In 2011 heeft de rekenkamer een vooronderzoek uitgevoerd naar het beheer en onderhoud van kunstwerken (zoals bruggen en viaducten) door de provincie Noord-Brabant. Als wegbeheerder heeft de provincie een zorgplicht die is vastgelegd in de Wegenverkeerswet 1994. Deze zorgplicht richt zich op provinciale wegen met inbegrip van de daarop, -aan of -in bevindende kunstwerken en omvat: het verzekeren van de veiligheid op de weg; het beschermen van weggebruikers en passagiers; het in stand houden van de weg en het waarborgen van de bruikbaarheid daarvan; het zoveel mogelijk waarborgen van de vrijheid van het verkeer. Artikel 15 van de Wegenwet vormt de grondslag voor de onderhoudsplicht van de provincie voor provinciale wegen inclusief kunstwerken. Met het uitvoeren van deze wettelijke taken is een groot financieel belang gemoeid. Bovendien is de staat van de wegen en kunstwerken van groot maatschappelijk belang, waarbij het gaat om aspecten als veiligheid en mobiliteit. Daarnaast is sprake van een economisch belang.

Eind 2007 waren er 720 kunstwerken in het beheergebied van de provincie Noord-Brabant. In het Brabants Meerjarenprogramma Infrastructuur en Transport (BMIT) 2011-2015, dat op 12 november 2010 door GS is vastgesteld, wordt het noodzakelijk onderhoud van civiele kunstwerken geraamd op € 600.000.

De rekenkamer heeft vastgesteld dat het beheer en onderhoud van kunstwerken bijna niet expliciet aan de orde komt in de kaderstellende documenten van PS. Ook bieden de door de rekenkamer onderzochte documenten geen inzicht in de resultaten (doeltreffendheid en doelmatigheid) van het beheer en onderhoud van de kunstwerken. Het onderzoek van de rekenkamer kan PS meer inzicht verschaffen in de planning, uitvoering en verantwoording van een belangrijke taak van de provincie. Het belang daarvan wordt onderstreept doordat uit de onderzochte documenten naar voren komt dat er de laatste jaren belangrijke maatschappelijke en beleidsmatige ontwikkelingen zijn op dit terrein. Ten eerste leidt het toegenomen verkeer en vooral het rijden met zwaarder beladen voertuigen tot nieuwe Europese veiligheidseisen voor kunstwerken. Ten tweede is er met het bestuursakkoord 2007 - 2011 (*Vertrouwen in Brabant*) een andere systematiek van prioriteren in het onderhoud aangebracht. Met dit zogenoemde 'belanggestuurd onderhoud' wordt, zo stelt de provincie, de weg geopend naar onderhoudsstrategieën waarbij de belangrijkste wegen voorrang krijgen met onderhoudsmaatregelen boven de minder belangrijke wegen en wordt tevens differentiatie toegestaan in de onderhoudstoestand van de provinciale wegen, binnen de wettelijke normen voor veiligheid en leefbaarheid. Ten derde staan de financiële middelen voor beheer en onderhoud van kunstwerken als gevolg van bezuinigingen onder druk.

Wat willen we bereiken/wat gaan we daarvoor doen?

Met het onderzoek stelt de rekenkamer zich ten doel om inzicht te verschaffen in de wijze van planning, uitvoering en verantwoording over het beheer en onderhoud van kunstwerken door de provincie Noord-Brabant.

Wat mag dat kosten?

Het aantal onderzoeksuren voor 2012 wordt geraamd op 700.

3.4 Stimuleringsmaatregelen woningbouw provincie Noord-Brabant

Aanleiding

In februari 2009 hebben GS van Noord-Brabant een maatregelenpakket met een omvang van € 400 miljoen gepresenteerd om de gevolgen van de kredietcrisis te bestrijden.

Met de maatregelen wil de provincie 'op adequate wijze gebruik maken van haar mogelijkheden om de nadelige effecten van de economische recessie tegen te gaan'. Naast deze hoofddoelstelling worden als subdoelstellingen geformuleerd:

- alle maatregelen zijn uiterlijk 31 december 2009 in uitvoering en kennen een looptijd tot en met februari 2012;
- via continue monitoring inzichtelijk maken op welke wijze het maatregelenpakket een bijdrage levert aan de geformuleerde doelen voor de korte en lange termijn;

- het gedurende de looptijd exploreren van nieuwe initiatieven die een bijdrage kunnen leveren aan het verminderen van de effecten van de recessie in Brabant;
- op heldere en eenduidige wijze communiceren over de provinciale aanpak van de recessie, de voortgang van de projecten en de uitkomsten van de projecten.

Van de € 400 miljoen uit het oorspronkelijke maatregelenpakket is € 250 miljoen beschikbaar gesteld voor de stimulering van de woningbouw. In juli 2009 hebben GS besloten tot implementatie van een aantal maatregelen aan de consumentenzijde en de producentenzijde: Brabantse subsidie woonlastenverzekering; Brabantse waardebescherming nieuwbouwwoningen; Brabantse verkoopgarantie; Brabantse starterslening; stimuleringsmaatregelen voor de bouw.

De rekenkamer heeft vastgesteld dat het onderzoeksplan 2011 ex artikel 217a van GS onder andere een evaluatie van de kredietcrisismaatregelen bevat. Het onderzoek spitst zich toe op de maatregelen uit het 'economisch domein' en gaat niet in op de maatregelen op het terrein van de woningbouw.

Met name gelet op het financieel belang en de maatschappelijke doorwerking van het beleid wil de rekenkamer onderzoek doen naar de stimuleringsmaatregelen op het terrein van de woningbouw.

Wat willen we bereiken/wat gaan we daarvoor doen?

De rekenkamer zal in 2012 een startnotitie uitwerken met de doelstelling, onderzoeksvragen en aanpak van het onderzoek.

Wat mag dat kosten?

Het aantal onderzoeksuren wordt vooralsnog geraamd op 700.

3.5 Beheer en onderhoud kunstwerken provincie Limburg

Aanleiding

In 2011 heeft de rekenkamer een vooronderzoek uitgevoerd naar het beheer en onderhoud van kunstwerken (zoals bruggen en duikers) door de provincie Limburg. Als wegbeheerder heeft de provincie een zorgplicht die is vastgelegd in de Wegenverkeerswet 1994. Deze zorgplicht richt zich op provinciale wegen met inbegrip van de daarop, -aan of -in bevindende kunstwerken en omvat: het verzekeren van de veiligheid op de weg; het beschermen van weggebruikers en passagiers; het in stand houden van de weg en het waarborgen van de bruikbaarheid daarvan; het zoveel mogelijk waarborgen van de vrijheid van het verkeer.

Artikel 15 van de Wegenwet vormt de grondslag voor de onderhoudsplicht van de provincie voor provinciale wegen inclusief kunstwerken. Met het uitvoeren van deze wettelijke taken is een groot financieel belang gemoeid. Bovendien is de staat van de wegen en kunstwerken van groot maatschappelijk belang, waarbij het gaat om aspecten als veiligheid en mobiliteit. Daarnaast is sprake van een economisch belang.

In 2011 waren er 209 kunstwerken in het beheergebied van de provincie Limburg. PS hebben op 15 november 1996 besloten de financiële reserveringen voor groot onderhoud aan en vervanging van kunstwerken af te schaffen. De door de rekenkamer onderzochte documenten bieden geen inzicht in de resultaten (doeltreffendheid en doelmatigheid) van het beheer en onderhoud van de kunstwerken.¹ Een uitzondering daarop vormt een statenvoorstel van oktober 2011 waaruit blijkt dat uit een in 2011 in opdracht van GS uitgevoerd onderzoek volgt dat er bij kunstwerken een aanzienlijke onderhoudsachterstand is en de kwaliteit laag wordt beoordeeld.² De provincie Limburg is inmiddels een omvangrijk onderzoek gestart naar de constructieve staat van de kunstwerken, waardoor duidelijk gaat worden welke investeringen er de komende jaren nodig zijn.

Het onderzoek van de rekenkamer kan PS meer inzicht verschaffen in de oorzaken van het ontstaan van het achterstallig onderhoud van kunstwerken en in de kaderstellende en controlerende rol van PS. Het belang daarvan wordt onderstreept doordat uit de onderzochte documenten naar voren komt dat er de laatste jaren belangrijke maatschappelijke en beleidsmatige ontwikkelingen zijn op dit terrein. Ten eerste leidt het toegenomen verkeer en vooral het rijden met zwaarder beladen voertuigen tot nieuwe Europese veiligheidseisen voor kunstwerken. Ten tweede staan de financiële middelen voor beheer en onderhoud van kunstwerken als gevolg van bezuinigingen onder druk.

Wat willen we bereiken/wat gaan we daarvoor doen?

Met het onderzoek stelt de rekenkamer zich ten doel om inzicht te verschaffen in het ontstaan van achterstand bij het onderhoud van kunstwerken en in de kaderstellende en controlerende rol van PS op dit terrein.

Wat mag dat kosten?

Het aantal onderzoeksuren voor 2012 wordt geraamd op 500.

3.6 Jaarstukken 2011 provincie Limburg

Aanleiding

In februari 2011 ontving de rekenkamer een verzoek van PS van de provincie Limburg om jaarlijks een rapport van bevindingen op te stellen over de provinciale jaarstukken en dit onderzoek in haar reguliere onderzoeksprogramma op te nemen dan wel als specifiek verzoekonderzoek te agenderen, te beginnen met de jaarstukken 2010.

---

¹ Het beheer en onderhoud van kunstwerken kwam onlangs, voor het eerst, wel in beschrijvende zin expliciet aan de orde in de jaarstukken 2010 en de programmabegroting 2012.

² Statenvoorstel Kwaliteitsniveau Onderhoud Provinciale Wegen aangeboden op 11 oktober 2011 aan de Statencommissie Ruimte en Infrastructuur.

De rekenkamer heeft dit verzoek gehonoreerd en publiceerde in 2011 het onderzoek naar de jaarstukken 2010.

Dit richtte zich op de volgende deelonderwerpen:

- doelrealisatie coalitieperiode 2007-2011;
- programmaverantwoording met betrekking tot het sociaal, fysiek en economisch domein;
- verplichte paragrafen: Verbonden partijen en Onderhoud kapitaalgoederen;
- doorgeschoven posten en/of onderbesteding.

Wat willen we bereiken/wat gaan we daarvoor doen?

Na overleg begin 2012 met de Limburgse leden van de Programmaraad en de Controlecommissie zal een keuze gemaakt worden voor de invalshoek van het onderzoek. Dit zal vervolgens uitgewerkt worden in een startnotitie.

Wat mag dat kosten?

Het aantal onderzoeksuren voor 2012 wordt vooralsnog geraamd op 300.

3.7 Verbonden partijen provincie Limburg

Aanleiding

Mede naar aanleiding van de bespreking in de Programmaraad van het concept onderzoeksprogramma 2012 heeft de rekenkamer besloten om een onderzoek naar verbonden partijen in te stellen.

Verbonden partijen zijn privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisaties waarin de provincie een bestuurlijk en financieel belang heeft. De provincie neemt deel in een rechtspersoon om langs deze weg een door de provincie zelf gesteld beleidsdoel te kunnen realiseren.

In 2009 hebben PS de kadernota "Financieringsinstrumentarium" en in 2010 het beleidskader 'Hoe om te gaan met provinciale vertegenwoordigingen in deelnemingen' vastgesteld. Daarmee is er een normenkader beschikbaar waaraan de provinciale vertegenwoordiging in deelnemingen kan worden getoetst.

Een keer per jaar leggen GS verantwoording af over het gevoerde deelnemingen-beleid. Zij doen dat door middel van de paragraaf Verbonden Partijen in het provinciaal jaarverslag. Hierin melden zij de belangrijkste transacties die in de afgelopen periode hebben plaatsgevonden, de belangrijkste beleidslijnen die zijn geformuleerd en ontwikkelingen die binnen het beheer in het boekjaar hebben plaatsgevonden. In het eerste jaar van elke collegeperiode vindt een heroverweging plaats, waarbij getoetst wordt of het publieke belang dat wordt behartigd door de deelneming in een vennootschap, nog steeds optimaal wordt behartigd. De provincie Limburg maakt in de begroting 2012 melding van in totaal 39 verbonden partijen.

Gelet op het grote financieel belang en de omstandigheid dat het aantal verbonden partijen de afgelopen jaren in aantal is toegenomen werd vanuit de Programmaraad aandacht gevraagd voor het onderwerp. De rekenkamer heeft dit verzoek gehonoreerd.

Wat willen we bereiken/wat gaan we daarvoor doen?

De rekenkamer zal in 2012 een startnotitie uitwerken met de doelstelling, onderzoeksvragen en aanpak van het onderzoek.

Wat mag dat kosten?

Het aantal onderzoeksuren voor 2012 wordt vooralsnog geraamd op 800.

4 Overige werkzaamheden

4.1 Werkzaamheden met een continu karakter

Onderzoek

1. Monitoring

Het aantal onderzoeksuren voor 2012 wordt geraamd op 50.

2. Startnotities

Het aantal onderzoeksuren voor 2012 wordt geraamd op 100.

3. Nazorg

Het aantal onderzoeksuren voor 2012 wordt geraamd op 100.

Overig

1. Verslag van werkzaamheden 2011

In het verslag geeft de rekenkamer inzicht in de uitvoering van (geplande) onderzoeken en provinciale besluitvorming naar aanleiding van rekenkamerrapporten. Daartoe worden de informatie-uitwisseling tussen GS en PS en de besluitvorming door PS bestudeerd, alsook eventuele maatregelen binnen de provinciale organisatie naar aanleiding van de uitkomsten van rekenkameronderzoek.

2. Onderzoeksprogramma 2013

Eind 2012 stelt de rekenkamer het onderzoeksprogramma 2013 vast.

Bijlage 1 Eerdere onderzoeken Zuidelijke Rekenkamer

Stand van zaken tot en met november 2011

Publicaties

1. Quickscan jaarverslag 2004 Limburg
mei 2005
2. Verslag van werkzaamheden 2005
  - Brabantse herstructureringsmaatschappij bedrijventerreinen
  - Artikel 217 a Provinciewetmaart 2006
3. Beleidsevaluatie Limburg
juli 2006
4. Beleidsevaluatie Noord-Brabant
september 2006
5. Apparaatskosten Noord-Brabant
november 2006
6. Apparaatskosten Limburg
november 2006
7. Limburgse Huizen
januari 2007
8. Wet Kwaliteitsbevordering Rampenbestrijding Noord-Brabant
februari 2007
9. Wet Kwaliteitsbevordering Rampenbestrijding Limburg
februari 2007
10. Verslag van werkzaamheden 2006
  - Follow-up rekenkameronderzoekmaart 2007
11. Serviceloket Limburg
april 2007

12. Advies- en Meldpunt Kindermishandeling Noord-Brabant
juni 2007
13. Reserves en voorzieningen Noord-Brabant
oktober 2007
14. Reserves en voorzieningen Limburg
oktober 2007
15. Binnen - en Buitenring Parkstad Limburg
november 2007
16. Ontslagregelingen Noord-Brabant
december 2007
17. Watertoets Limburg
maart 2008
18. Rapport bij de jaarstukken 2007 Noord-Brabant
april 2008
19. Rapport bij de jaarstukken 2007 Limburg
mei 2008
20. Watertoets Noord-Brabant
mei 2008
21. Bestuurlijke brief Gelderland, Limburg, Noord-Brabant en Overijssel
inzake Watertoets
juli 2008
22. Wijziging programmabegroting 2008 Limburg
oktober 2008
23. Quicksan Evaluatie Informatieve Weg Noord-Brabant
november 2008
24. Beleidscommunicatie Noord-Brabant
december 2008
25. Risicokaart provincie Limburg
maart 2009

26. Risicokaart provincie Noord-Brabant
maart 2009
27. Onderbesteding Limburg
mei 2009
28. Onderbesteding Noord-Brabant
mei 2009
29. Besluitvormingsstructuur Ontslagvergoedingen Limburg
oktober 2009
30. Kwaliteit natuurcompensatie Noord-Brabant
november 2009
31. Grondbeleid Noord-Brabant
december 2009
32. Kwaliteit natuurcompensatie Limburg
december 2009
33. Ruimte voor Ruimte regeling Noord- en Midden Limburg
oktober 2010
34. Besluitvormingsproces Essent provincie Noord-Brabant
november 2010
35. Vervolgonderzoek Ontslagregelingen provincie Noord-Brabant
november 2010
36. Investeringsagenda's provincie Limburg
maart 2011
37. Criteria voor het ontvankelijk verklaren van onderzoeksvragen door Provinciale
Staten Limburg
maart 2011
38. Aandachtspunten beleidsvoorbereiding
april 2011
39. IJkpunten Investeringsstrategie Agenda van Brabant
juni 2011

40. Jaarstukken 2010 Provincie Limburg
juni 2011
41. Reconstructie Noord- en Midden-Limburg
juli 2011